

Public Health Wales statement on Novel Coronavirus (COVID-) outbreak

This statement will be updated daily at pm

Updated: : pm Saturday July

Dr Chris Williams, Incident Director for the Novel Coronavirus (COVID-) outbreak response at Public Health Wales, said:

"We continue to caution and remind the public and business-owners that we all have a vital role in preventing the spread of Coronavirus by always sticking to social distancing guidelines - staying two metres away from others, and washing hands regularly. When travelling you should also avoid car sharing with people outside your household.

"Anyone with suspected symptoms of COVID- infection - a high temperature, a new, continuous cough, or a loss of smell or taste (anosmia) - must self-isolate and seek an urgent test.

"Confirmed cases must isolate for seven days, with members of their household isolating for days until the risk of passing on further infection has gone. Combined, these simple but effective actions will ensure the virus does not spread.

Updates on current incidents

"Public Health Wales can confirm that we are reporting no new cases of Coronavirus associated with the Sisters site at Llangefni, Anglesey.

"The total therefore remains at cases linked to the outbreak. The fact that no new cases have been recorded is a positive sign, and indicates that control measures have been effective.

"The focused testing programme has been concluded, and there is no evidence of wider community transmission resulting from the outbreak. As long as there is no change to this position, then we will look to formally bring this outbreak to a close in the near future.

"Public Health Wales and our multi-agency partners have been investigating a small number of laboratory confirmed cases of Coronavirus associated with the Zorba Delicacies Ltd food processing plant in Ebbw Vale. Following the testing of employees, the total number of laboratory confirmed cases remains at eight, with one other probable case.

"Close contacts of confirmed cases have been contacted through the Test, Trace, Protect process and provided with additional advice for themselves, household and other contacts."

"An Outbreak Control Team continues to monitor for cases associated with the workforce at Rowan Foods, and part of its work is to constantly review its data on cases of Novel Coronavirus (COVID-) infection.

"As part of this process we are investigating cases within the Wrexham area through the Test Trace Protect process. This work naturally includes identifying where we believe transmission may be occurring, and identifying local clusters of cases.

"In addition, the total number of positive cases identified at the Kepak Merthyr meat processing plant is positive cases since April. Investigations in this cluster continue, and updates will be issued in the coming days.

"The Food Standards Agency advise that it is very unlikely that you can catch coronavirus from food. Coronavirus is a respiratory illness. It is not known to be transmitted by exposure to food or food packaging.

Contact tracing and general information

"Contact tracing continues in Wales as part of the Welsh Government's Test, Trace, Protect strategy. Anyone who has a positive Coronavirus test will be contacted by a team of contact tracers, and asked for details of everyone they have had close contact with while they have had symptoms.

"Please keep a note of your activities so you can easily remember your whereabouts on a given day, along with who you were in contact with.

"If you are asked to self-isolate, you should also comply with this request to prevent further spread of the virus.

"Tracers are trained staff and personal information that you provide will be handled in line with data protection regulations and will not be shared widely.

"Further information about the symptoms of Coronavirus is available on the Public Health Wales website, or members of the public can use the NHS Wales symptom checker.

"Anyone experiencing Coronavirus symptoms can apply for a home testing kit by visiting www.gov.wales/coronavirus, or by calling the national phone service.

"Anyone with suspected coronavirus should not go to a GP surgery, pharmacy or hospital. They should only contact NHS if they feel they cannot cope with their symptoms at home, their condition gets worse, or their symptoms do not get better after seven days.

"Only call if you are experiencing a life-threatening emergency, do not call just because you are on hold to . We appreciate that lines are busy, but you will get through after a wait."

"Public Health Wales' user-friendly data dashboard takes information from a range of different sources. The total number of positive cases now includes those reported from non-NHS Wales laboratories, which are subject to ongoing de-duplication, refinement and reconciliation. This may result in fluctuation of the total positive cases as this process takes place.

"It should be noted that the cases from non-NHS Wales laboratories are not new cases, and have been on the dashboard for a number of weeks. They have previously been reported on a separate tab, but are now incorporated into the totals for the local authority area and Health Board area in which the patient resides, to give a complete picture for Wales.

Diweddarwyd: : yp Dydd Sadwrn Gorffennaf

Dywedodd Dr Chris Williams, y Cyfarwyddwr Digwyddiadau ar gyfer yr ymateb i'r achosion o'r Coronafeirws Newydd (COVID-) yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

"Rydyn ni'n parhau'n ofalus ac yn atgoffa'r cyhoedd a pherchnogion busnes bod gennym ni i gyd rôl hanfodol i'w chwarae mewn atal lledaeniad y Coronafeirws drwy lynu bob amser wrth ganllawiau cadw pellter cymdeithasol – cadw ddau fetr oddi wrth eraill a golchi'r dwylo yn rheolaidd. Wrth deithio, dylech hefyd osgoi rhannu ceir gyda phobl o'r tu allan i'ch cartref.

"Rhaid i unrhyw un sy'n amau bod ganddo symptomau haint COVID- – tymheredd uchel, peswch newydd parhaus, neu wedi colli'r synnwyr arogli neu flasu (anosmia) – hunanynsu a gofyn am brawf ar frys.

"Rhaid i achosion a gadarnheir ynysu am saith diwrnod, gydag aelodau eraill eu cartref yn ynysu am diwrnod nes bod y risg o drosglwyddo'r haint wedi mynd. Gyda'i gilydd, bydd y camau gweithredu syml ond effeithiol yma'n sicrhau nad yw'r feirws yn lledaenu.

Diweddariad ar yr achosion presennol

"Gall Iechyd Cyhoeddus Cymru gyhoeddi nad ydym yn adrodd am unrhyw achosion newydd o'r Coronafeirws yn gysylltiedig â safle Sisters yn Llangefni ar Ynys Môn.

"Mae'r cyfanswm felly'n parhau'n o achosion sy'n gysylltiedig â'r haint. Mae'r ffaith nad oes unrhyw achosion newydd wedi'u cofnodi yn arwydd da, ac mae'n awgrymu bod y mesurau rheoli wedi bod yn effeithiol.

"Mae'r rhaglen brofi â ffocws wedi'i chwblhau, ac nid oes tystiolaeth o drosglwyddo cymunedol ehangach yn sgil yr achosion. Cyn belled nad oes unrhyw newid i'r sefyllfa hon, byddwn yn ceisio dod â'r achosion hyn i ben yn ffurfiol yn y dyfodol agos.

"Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru a'n partneriaid amlasiantaeth wedi bod yn ymchwilio i nifer bach o achosion labordy a gadarnhawyd o'r Coronafeirws sy'n gysylltiedig â safle prosesu bwyd Zorba Delicacies Ltd yng Nglynebwy. Yn dilyn profi o weithwyr, cyfanswm yr achosion a gadarnhawyd mewn labordy yw wyth, gydag un achos tebygol arall.

"Cysylltwyd â chysylltiadau agos yr achosion a gadarnhawyd trwy'r broses Profi, Olrhain, Diogelu a rhoddwyd cyngor ychwanegol iddyn nhw, aelodau eu cartrefi a chysylltiadau eraill."

“Mae Tîm Rheoli Achosion yn parhau i fonitro ar gyfer achosion cysylltiedig â'r gweithlu yn Rowan Foods, ac fel rhan o'i waith yn adolygu'n barhaus ei ddata ar yr achosion o haint y Coronafeirws Newydd (COVID-19).

“Fel rhan o'r broses hon, rydym yn ymchwilio i achosion yn ardal Wrecsam trwy'r broses Profi Orlhain Diogelu. Yn naturiol, mae'r gwaith hwn yn cynnwys nodi ymhle rydym yn credu y gallai trosglwyddo fod yn digwydd, a nodi clystyrau lleol o achosion.

“Yn ogystal, cyfanswm yr achosion positif a nodwyd yn ffatri prosesu cig Kepak Merthyr yw 10 ers mis Ebrill. Mae ymchwiliadau yn y clwstwr hwn yn parhau, a chyhoeddir diweddariadau yn ystod y dyddiau nesaf.

“Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn dweud ei bod yn annhebygol iawn y gallwch ddal y coronafeirws o fwyd. Salwch resbiradol yw COVID-19. Nid oes tystiolaeth ei fod yn cael ei drosglwyddo drwy ddod i gysylltiad â bwyd neu becynnau bwyd.

Olrhain cysylltiadau a gwybodaeth gyffredinol

“Mae olrhain cysylltiadau yn parhau yng Nghymru fel rhan o strategaeth ‘Profi, Orlhain, Diogelu’ Llywodraeth Cymru. Bydd tîm o olrheinwyr cysylltiadau'n cysylltu ag unrhyw un sydd wedi cael prawf positif am y Coronafeirws Newydd (COVID-19), a gofynnir am fanylion pawb y mae wedi bod mewn cysylltiad agos â nhw tra oedd ganddo symptomau.

“Gwnewch nodyn o'ch gweithgareddau er mwyn i chi allu cofio'n hawdd ble oeddech chi ar ddiwrnod penodol, ynghyd â gyda phwy y buoch mewn cysylltiad.

“Os gofynnir i chi hunanyysu, dylech hefyd gydymffurfio â'r cais hwn er mwyn atal y feirws rhag lledaenu ymhellach.

Mae'r olrheinwyr yn staff hyfforddedig a bydd yr wybodaeth bersonol rydych chi'n ei darparu'n cael ei thrin yn unol â rheoliadau diogelu data ac ni fydd yn cael ei rhannu'n eang.

“Mae rhagor o wybodaeth am symptomau'r Coronafeirws ar gael ar wefan lechyd Cyhoeddus Cymru, neu gall aelodau'r cyhoedd ddefnyddio gwiriwr symptomau GIG Cymru.

“Gall unrhyw un sy'n profi symptomau'r Coronafeirws Newydd (COVID-19) wneud cais am becyn prawf cartref drwy fynd i www.gov.wales/coronavirus, neu drwy ffonio'r gwasanaeth ffôn 111 cenedlaethol.

“Ni ddylai unrhyw un sy'n amau bod ganddo/ganddi salwch y coronafeirws fynd i feddygfa, fferyllfa nac ysbyty. Dim ond os yw'n teimlo na all ymdopi â'i symptomau gartref, fod ei gyflwr yn gwaethygu, neu os nad yw ei symptomau'n gwella ar ôl saith niwrnod y dylai gysylltu â NHS 111.

“Peidiwch â ffonio 111 oni bai eich bod yn profi argyfwng sy'n peryglu eich bywyd. Peidiwch â ffonio 111 dim ond oherwydd eich bod yn aros i gartref ateb eich galwad ffôn. Rydym yn deall bod llinellau yn brysur, ond bydd rhywun yn ateb eich galwad ar ôl i chi aros.”

“Mae dangosfwrdd data hawdd ei ddefnyddio lechyd Cyhoeddus Cymru yn casglu gwybodaeth o ystod o ffynonellau gwahanol. Mae cyfanswm nifer yr achosion positif bellach yn cynnwys y rhai yr adroddwyd amdanynt o labordai nad ydynt yn eiddo i GIG Cymru, sy'n destun dad-ddyblygu, mireinio a chysoni parhaus. Gallai hyn arwain at amrywiad yng nghyfanswm yr achosion positif wrth i'r broses hon fynd rhagddi.

“Dylid nodi nad yw'r achosion o labordai nad ydynt yn eiddo i GIG Cymru yn achosion newydd, a'u bod wedi bod ar y dangosfwrdd ers sawl wythnos. Adroddwyd amdanynt yn flaenorol ar dab gwahanol, ond bellach maent wedi'u hymgorffori yn y cyfansymiau ar gyfer ardal yr awdurdod lleol ac ardal y Bwrdd lechyd y mae'r claf yn byw ynddo, er mwyn rhoi darlun cyflawn ar gyfer Cymru.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru

Public Health
Wales